

Dosarul nr. 2rc-34/24
2-23139346-01-2rc-09042024

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. A. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. E. Grumeza, D. Corolevschi, N. Chircu)

DECIZIE

26 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” împotriva încheierii din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Cet-Nord” împotriva Primăriei mun. Bălți și Întreprinderii Municipale „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 14 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost restituit ca tardiv, apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 28 septembrie 2023, SA „Cet-Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Bălți și ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” cu privire la încasarea datoriei (f. d. 3-5).

Prin hotărârea din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SA „Cet-Nord”.

S-a încasat în mod solidar de la Primăria mun. Bălți și ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” în beneficiul SA „Cet-Nord” datoria în sumă de 8 703,76 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 270 de lei (f. d. 60, 69-75).

La 10 ianuarie 2024, ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f. d. 66), iar la 22 februarie 2024, a fost depusă cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei

instanțe, în partea prin care s-a încasat de la ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” în beneficiul SA „Cet-Nord” datoria în sumă de 8 703,76 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 270 de lei, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată în partea ce se referă la încasarea de la ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” a datoriei și a cheltuielilor de judecată (f. d. 95-98).

Prin încheierea din 14 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, a fost restituit ca tardiv apelul declarat de ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f. d. 108-110).

La 27 martie 2024, ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” a declarat recurs împotriva încheierii din 14 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii instanței de apel (f. d. 114-116).

În motivarea recursului, a indicat că hotărârea contestată a recepționat-o la 11 decembrie 2023.

Nefiind de acord cu dispozitivul hotărârii primei instanțe, la 10 ianuarie 2024 a declarat apel nemotivat, iar după primirea hotărârii motivate la 22 februarie 2024, a declarat apel motivat.

Consideră că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe este de 30 de zile de la data primirii dispozitivului hotărârii.

La 29 martie 2023, SA „Cet-Nord” a depus referință la recursul declarat de ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat, menținerea hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f. d. 127-128-verso).

La 09 aprilie 2024, Curtea Supremă de Justiție, a expediat în adresa intimaților copia recursului, pentru cunoștință (f. d. 134).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 14 martie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost expediată recurentei la 16 martie 2024, prin intermediul poștei electronice (f. d. 111-112)

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 martie 2024, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXII din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâul prezintă instanței

judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Articolul 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă indică că hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 05 decembrie 2023, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 06 decembrie 2023.

După examinarea fondului cauzei, la 07 decembrie 2023, instanța de judecată a expediat în adresa părților copia dispozitivului hotărârii instanței de fond (f. d. 61-63), însă careva date care ar confirma recepționarea acestuia de către ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți”, lipsesc.

Apelul nemotivat împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost declarat de ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” la 10 ianuarie 2024, peste termenul prevăzut de lege.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți, prin încheierea din 14 martie 2024, corect restituit apelul declarat de ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind tardiv, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului (f. d. 108-110).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 05 decembrie 2023, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 06 decembrie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 04 ianuarie 2024 (zi de joi).

În context, instanța de apel justificat a reținut că ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” a declarat apelul în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție califică drept neîntemeiat argumentul recurente, precum că apelul nemotivat a fost depus în termenul de 30 de zile, ținând cont de data când a fost recepționat dispozitivul primei instanțe.

În acest sens, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară corelează termenul de 30 de zile de contestare cu data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu cu data recepționării actului judecătoresc.

La depunerea apelului împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, apelanta nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanta ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește.

Prin urmare, Curtea de Apel Bălți corect a reținut că ÎM „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” nu a solicitat repunerea în termenul pentru

declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă. Or, instanța de apel nu are dreptul să efectueze *ex officio* repunerea în termen a apelului, în lipsa unei astfel de cereri formulate de către apelant în condițiile art. 116 din Codul de procedură civilă.

Potrivit dispoziției art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 14 martie 2024 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Gospodăria-Locativ Comunală Bălți”.

Se menține încheierea din 14 martie 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni

„Cet-Nord” împotriva Primăriei mun. Bălți și Întreprinderii Municipale
„Gospodăria-Locativ Comunală Bălți” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni